

AZİZ MİNAS

ÖN SÖZ

Aziz Minas, korkunç kovuşturmalara rağmen, Hıristiyanlık ağacını sulamış ve sonra da o ağaç çiçek açıp şahane meyve vermiştir. Aziz Minas, o da İsa Mesih'in bir askeridir.

Kendisi doğma büyüme Mısırlıdır. Çok genç yaşta memleketinin dar sınırlarını aştı. Önceleri, Türkiye'nin Kütahya kentinde süvari askeri olarak hizmet yaptı. Sonra da askerlikten ayrıldı ve kendisini ısrarla ve tamamen ruhban sınıfına kattı.

Fakat, korkunç kovuşturma dramı önünde ilgisiz kalmadı. Onun için de, kısa süre sonra, bulunduğu o inziva yerinden ayrıldı ve Pirros hükümdarı ile kalabalık putperest halk önünde tek Allah'ın azametini ve Hıristiyanlık gerçeğini ikrar etmiştir.

Putperestliği yerle bir eden, içinden geldiğince yaptığı bu ikrarından dolayı o zamanın tüm işkence araçlarıyla kendisine insanlık dışı işkenceler yapılmıştır. Nitekim, kamçılama, kırbaçlama, yanan büyük mumlar, demir tırnaklar ve daha bir sürü başka işkenceler. Ancak, ne işkenceler ne de arkadaşlarının baskıları onun moralini kıramadı. Aziz, bunlara boyun eğmedi. Kendisi sabitti. Putlara hiçbir zaman kurbanlar kesmedi. Böylece de, Pirros onun başını kesmeğe mecbur kaldı. Fakat, zaten kendisi de bunu arzuluyordu.

O zamandan beri de, dünyada adaletin gerçekleşmesi için, oldukça kerametler göstermiştir. Hırsızlığa, yalana, zinaya, sakatlığa ve toplu hâlde insanların işgalciler tarafından öldürülmelerine karşı savaştı. 1941 yılında, Kriti'de (Girit) İraklio şehrinin bombalanmasından kurtulmasında aktif rol almıştır. 1942'de de Almanların Kuzey Afrika'dan kovulmalarında da aktif faaliyet göstermiştir.

Bu büyük mucizevî faaliyeti yüzünden Mısırın koruyucu azizi oldu. Kriti İraklio'nun koruyucusu ve Kıbrıs'ta da sıtma doktoru oldu.

Yapmış olduğu bu büyük işleri için, Hıristiyanların kendisine besledikleri sevgilerinden dolayı, onun adına birçok yerde manastırlar ve kiliseler yapılmıştır. Şöyle ki, Hios (Sakız adası), Egina, Thessaloniki (Selânik), İraklio, İstanbul, Roma, El Alameyn ve Sudan'da manastırlarla kiliseler inşa edilmiştir. Evrensel saygı duyulan bir sima hâlini aldı. En büyük kutlama merkezi de El Alameyn'dir. Orada onun kabri bulunmaktadır. Kriti İraklio'da da, meşhur ressam Damaskinos tarafından resimleri çizilmiş olan en büyük mabedi bulunmaktadır. Damaskinos, (El Greko) Dominikos Theotokopulos'un hocası olmaktadır. Öyle ise, kilisemiz onun anısını haklı olarak 11 Kasım'da kutlamaktadır.

AZİZİN HAYATI

1. Aziz Minas'ın kökeni ve gençlik yılları

Aziz Minas, putperest bir aileden, 250 yılında, Mısır'ın Nikio (bugünkü Kahire) şehrinde dünyaya gelmiştir. O zamanlarda doğuda İmparator Maksimianos kayın pederi olan Dioklitianos (284-305) ile beraber hükümdardı.

Büyüdüğü vakit, Kütahya'da olan Rutalikoslar'ın süvari birliğine katıldı. Orada komutan tuğgeneral Firmilianos olup onun emirlerinin altına girdi.

Burada askerlik görevini ifa ettiği sırada Hıristiyanlığı tanıma şansına nail oldu ve İsa Mesih'e iman etti. İsa Mesih'e iman etmesi ve şehit olmasıyla Hıristiyanlığa şeref kattı.

2. Anî kaçıışı

Bir gün, imparatorun emriyle, askerler Hıristiyanları tutuklayıp onlara işkence yapabilirler emrini duyunca, bu sert emri yerine getiremeyeceğine kanaat getirerek askerî kemerini çıkarıp attı ve Kütahya'nın az altında bulunan bir dağa çıkıp münzevi hayatına başlamaya karar verdi.

Hıristiyanların düşmanlarıyla beraber bulunmaktansa, yabanî hayvanlarla beraber yaşamanın daha uygun olacağını düşündü. Orada uzun süre kaldı. Rahatlaması için de ibadetler eder, oruçlar tutar sabaha dek dualar eder ve Allah'ın sözlerini inceliyordu.

3. Cesaretli ikrarı

Aziz Minas kendisini oldukça güçlü hissettiğinde, ruhunun içinde kutsal bir hevesin varlığını anladı. Buna ek olarak, kılavuz yerine ilâhî bir ses de onun artık şehit olmaya hazır olduğunu söyleyince, bu defa dağdan inmeğe karar verdi. O gün putperestler danslarla, müsabakalarla, at yarışlarıyla ve eğlencelerle o günü kutluyorlardı. Aziz Minas da onun için o günü seçmişti. Ta ki orada olanlar onun ikrarını duysunlar diye.

Cesaretle kalabalığın ortasına doğru yürüdü ve cesur bir sesle şöyle bağırdı: "Siz hepiniz şunu iyi biliniz ki, gerçek Tanrı tek bir tanedir. O da İsa Mesih'tir. Kendilerine tapmış olduğunuz tüm bu putlar, hissiz ve kör odun parçalarıdır".

Onun bu söylediklerini duyanlar, dansları, müsabakaları ve oyunları bırakıp sade bir vatandaşın böyle tahrik edici bir küfrü alenen savurduğunu hayretle karşıladılar. O zaman gizli Hıristiyanlar, Aziz Minas'ın büyük bir cesaretle söylediği bu sözlerden fazlasıyla sevindiler. Fakat putperestler onu yakaladılar ve onu şehrin yöneticisi olan Pirros'un huzuruna çıkardılar. Pirros yüksek bir koltukta oturuyordu. Çünkü o, orada yapılanları yüksekte görmek istiyordu.

Yönetici Pirros onu iyilikle incelemeye başladı. Çünkü o elli yaşındaydı ve onun mübarek yüzünden ve giydiği o mübarek elbiselerinden de etkilenmişti. Böylece, önce onun kökeni hakkında ona soru sordu. Sonra da onun kim olduğunu ve hangi dini temsil ettiğini kendisine sordu.

O zaman Aziz Minas ona cesaretle şöyle cevap verdi: “Ben Mısır’danım. Adım Minas’tır. Bir zamanlar askerdim. Ancak, sizin imansız ve putperest olduğunuzu görünce, bana verdiğiniz rütbeleri bir kenara attım ve dağlara çıktım. Orada bir Hıristiyan gibi yaşadım. Şimdi sizin huzurunuzda, İsa Mesih’in tek gerçek Tanrı olduğunu ikrar etmek için çıktım. Çünkü İsa Mesih de, beni mütevazı bir kul gibi, gökyüzü krallığında ikrar edecektir. İsa Mesih şöyle diyordu: “Kim ki beni insanlar önünde ikrar ederse, ben de onu gökyüzünde olan Baba Tanrı önünde ikrar edeceğim”. (Mattheos 10, 32).

Pirros bunların tümünü işittikten sonra, çok kızdı. Onun hapse atılması emrini verdi. Aziz Minas’ı nasıl öldüreceğini de bu arada düşünecekti.

4. İlham almış olduğu vaazi

Ertesi günü yortu bittiği vakit, Aziz Minas’ı hapisshaneden alıp onu huzuruna getirmeleri ve işlediği suçu kendisine bildirmesi için Pirros emir verdi. Aziz Minas’ın ilk suçu, tanrılar hakkında küfür içerikli sözleri, yöneticiyi hiç dikkate almadan insanların önünde sarf etmeye cesaret etmiş olmasıydı. İkinci suçu da, kralın hizmetinden kaçmış olmasıydı.

Aziz Minas suçlarını kabul etti ve cesaretle şöyle cevap verdi: “Bu yolla kral hazretleri, alenen ve cesaretle İsa Mesih’i de ikrar etmemiz gerekiyor, çünkü o Allah’tır. Çünkü İsa Mesih’in de dediği gibi, “Bedeni öldürenlerden korkmamamız gerek. Oysa onlar ruhu alamazlar. (Mattheos 10,28) Ve de O’nu bütün gücümüzle ilân etmemiz gerek”.

Hükümdar bu bilge sözleri işittikten sonra, Aziz Minas’a dedi: “Minas, sana baktığım zaman anlıyorum ki sen çıkarını anlayamayacak dercede aptal gencin biri değilsin. Şimdi yaşlandığın bu zamanda dikkat et, ölümü hiçe sayma budalalığını gösterme. Uslu biri olduğun için bunu daha iyi düşün. Gel bizi karşıla ve ilk yeri sen al. Eğer bizim dediğimize tamam dersen o vakit kral seni şereflendirecektir. Tanrılar ise af edeceklerdir. Velew ki onlara henüz dün küfür etmiş olduğun hâlde bile”.

Aziz Minas, hükümdarın sözlerini işittiği zaman güldü ve derhal cevap verdi: “Hükümdarım, dünyada beni İsa Mesih’imin sevgisinden ayıracak daha değerli bir şey yoktur ki. Fakat sen herhangi bir işkenceyi denemek istersen, sen onu yap ve ben de sana bunun için minnettar olacağım”.

5. Kırbaçları deniyor

O zaman Pirros, adamakıllı hiddetlenmiş bir durumda, küfür eden o Minas’ı yakalamaları için emir verdi. Onu yere yatırıp elleri ve ayaklarını da gererek bağladıktan sonra, kırbaçla hiç acımadan dövmeğe başlamalarına emir verdi. Ta ki arzu ettiğinin tadını çıkarsın diye.

Aziz Minas gerçekten de o kadar sabır ve dayanma gücü gösterdi ki, sanki onun yerine bir başkası işkence görüyordu sanırdı insan. Dahası da, bu işkence sanki ona zevk veriyordu. Onu döven askerler iki üç defa değiştirildiler. Öyle ki, daha fazla hayran kaldıkları şey, ilk cesaretinden daha çok, göstermiş olduğu kahramanlıkla sabıydı.

O vakit, Pigasios adındaki Minas'ın eski bir arkadaşı, aldığı darbelerden bedeninin dağılacak olmasını görünce ona yaklaştı ve riyakârca kendisine dedi: "Bre adam, tümüyle dağıldığını görmüyor musun? Senin etlerin kırbaçlara yapışmakta. Kısa bir süre sonra da haksız olarak katledileceksin. Putlara kurban keseceğini söyle ve senin Allah'ın da sana yardım edecektir. Çünkü sen onu kendi isteğinle değil de, baskı sonucu yapıyorsun. Böylece de bu çekilmez yaralardan da kurtulmuş olacaksın".

O vakit Minas ona döndü ve baktıktan sonra kendisine dedi: "Benim yanımdan uzaklaş. Gerçeğin düşmanı. Sen artık benim arkadaşım değilsin. Ben sadece İsa Mesih'ime kurbanlar adadım. İsa Mesih'ime de kurban olacağım. Çünkü o benim yardımcımdır. Bu yaralara dayanabilmem için bana yardım etmektedir. Bunlar benim için bir zevk ve bir sevinçtir".

6. Demir tırnaklarda

O zaman acımasız Pirros daha fazla hiddetlendi ve Aziz Minas'ı yukarıda, dik bir direğe uzatılmış bir durumda bedenini demir tırnaklarla iyi bağlamalarını askerlerinden istedi. Öyle ki iç organları görünene kadar.

İşkencelerin sürdüğü tüm bu zaman içerisinde o kalpsiz hükümdar onunla alay ediyordu. Ona diyordu ki: "Minas, senin bedeninin biraz da işkenceyi dene. Böylece belki uslanırsın. Ya da sana başka işkence mi uygulayalım ki sen daha büyük zevk duymuş olursun?"

Ancak sabırlı Minas ona cevap verdi: "Düşüncesiz adam, bu çeşit kurnazlıklarla beni inancımın döndürebileceğini mi düşünüyorsun? Bu şekil işkencelerle de bir kule gibi sağlam duran ikrarımı sarsabileceğini mi sanıyorsun?"

Sonra da Pirros, Aziz Minas'ın yaralarını daha fazla o demir tırnaklarla kaşımaları emrini askerlerine verdi. Ona dedi: "Minas, o büyük inadına bir son ver ve senin büyük kralın Maksimianos'a teslimiyet göster".

Ancak hükümdar şu cevabı aldı: "Hangi krala inandığımı galiba bilmiyorsun. Onun için de benden Allah'ımı inkâr etmemi ve fani bir dünya kralına tâbi olmamı istiyorsun. Gerçek kralımı inkâr etmiyorum. O kral ki dünyada var olan her şeye nefes ve hayat vermektedir. O kral ki siz gibi krallara da o gücü vermiştir".

Aziz Minas'ın bu ısrarını gören tiran, onu kurnazlık ve hileyle isteğine sürüklemek istedi. Ne dediğini anlamamış gibi yaptı. Buna ek olarak da: "Krallara güç veren ve tüm dünyanın kralı olan bu da kim Minas?"

Aziz Minas hemen cevap verdi: "Hükümdarım, bu, İsa Mesih'tir. O ki Allah'ın Oğlu'dur. O ölümsüzdür. Yerde ve gökte ne varsa hepsi ona boyun eğmektedir".

O acımasız hükümdar, altını çizerek şöyle dedi: “Minas, bu zikrettiğin isim kralları son derece kızdırdığını ve krallar da sizi acımasızca cezalandırmamızı istediklerini bilmez misin?”

Minas cevaben dedi: “Sizin krallarınızın kızdıkları, beni şahsen ilgilendirmez. Ne de onlar benim aklımdadırlar. Benim aklımda bir hedef vardır. O da, İsa Mesih adına ölmektir. Çünkü Aziz Pavlos da diyor ki: “Bizi İsa Mesih sevgisinden kim ayırabilir? Üzüntü, sıkıntı, kovulma, açlık, aşırı fakirlik, tehlike mi yoksa ölüm mü?” (Romalılara 8,35).

7. Kıldan çuvallarda ve büyük mumlarda

Kararında ısrarlı olan tiran bu sözleri işittiği vakit, adamakıllı hiddetlendi ve kıldan yapılmış çuvalları alıp Aziz Minas'ın yaralarını deşmeleri için askerlerine emirler verdi. Aziz Minas, sanki hiçbir şey olmamış gibi şunları söylüyordu: “Bugün günahların deri hırkasını çıkarmaktayım. Allah'ın krallığının parlak elbisesini de giyiyorum”.

Yargıç, bu işkenceleri bir oyuncak gibi algıladığını görünce, yanan büyük mumlar getirmelerini ve onlarla Aziz Minas'ın bedenini yakmalarını emretti. Ancak Aziz Minas diyordu: “Benim yardımcım İsa Mesih'tir. İsa Mesih bize, bizim bedenlerimizi öldürenlerden korkmamamızı söylemektedir. Onlar bizim ruhlarımızı alamazlar”. (Mattheos, 10,28).

Pirros, şaşkınlıkla isteklerine boyun eğmediğini görünce, onu o direktan aşağı indirmelerine emir verdi. Aziz Minas'ı onun huzuruna götürdüklerinde ona dedi: “Söyle bana Minas, böyle büyük bir bilgeliği nereden elde ettin? Öyle ki güzel bir biçimde cevap verebiliyorsun. Sen ki askerde sade bir erdin. Sen sadece savaşlar ve ölümleri tanıydın”.

Aziz Minas, ilâhî bir ilhamdan esinlenmiş olarak ona cevap verdi: “Gerçek bilgelik benim Allah'ımdadır. Senin o imansızlığını kontrol etmem için Allah bana ilham verdi. Bana dedi ki. “Krallar ve tiranlar önüne benim adıyla gittiğiniz vakit, neyi nasıl diyeceğinize dikkat etmeyiniz. Çünkü o saatte size ilham ve bilgelik verilecektir. Öyle ki, hiç kimse size karşı koyamayacaktır. Hatta sizinle aynı fikirde olmayanlar bile”.

O zaman hükümdar, İsa Mesih'in cemaatinin bu kadar acımasız işkencelere maruz kalacaklarını, İsa Mesih bilip bilmediği sorusunu ona sorar. Minas ise cevap verdi: “Bizim Allah'ımız gerçek olduğu için, tabii ki biliyordu. Çünkü o herkesin kalbini bilmekte ve olacak olanları da bilmektedir”.

Hükümdar bunlara cevap veremediği için, tartışmadan kaçmak istedi ve dedi: “Minas, gevezeliği ve fazla konuşmayı bırak da, şu ikisinden birini seç: Ya İsa Mesih ile beraber gidersin veya da bizimle gelersin”.

Aziz Minas cevap verdi ve her zaman İsa Mesih ile beraber olduğunu ve beraber olacağını onlara söyledi. O zaman hükümdar, tutumu yüzünden kendisinin üzgün olduğunu, fakat Aziz Minas'ı öldürmek zorunda olduğunu söyledi. Dahası da, Aziz Minas'ın değerini bildiği için ona daha bir saat mühlet veriyordu. Ta ki tüm bu sorunu daha iyi düşünür diye.

Aziz Minas o vakit cesurca bir şekilde cevap verdi: “Hükümdarım, daha on sene bile bana mühlet versen ben yine de fikir değiştirmeyeceğim. Benim bildiğim de İsa Mesih’imi ilân etmemdir. Çünkü o gerçek bir Tanrıdır. Sizin tanrılarınız ise benim gözümde kör odun parçaları, hissiz ve pis şeytanlardır”.

8. Demir dikenlerinde

Tüm bunlardan sonra tiran aşırı derecede hiddetlendi. Yere demir dikenleri dağıtma emrini verdi. Askerleri de Aziz Minas’ı çıplak olarak o demir dikenlerinin üzerinde uzun zaman sürüklemeleri için emir verdi. Ta ki onun bedeni delik deşik olana kadar. Fakat Aziz Minas bu durumda olmasına rağmen yine de tiranın putperest tanrılarına karşı gelmekten hiç vazgeçmedi.

Hükümdar bu işkencelerine devam etti. Aziz Minas’ı dikenli değneklerle yüzüne ve boynuna vurma emrini askerlerine verdi. Krallara ve tanrılara saygı göstermesi için de teşvikte bulundular. Ancak Aziz Minas Allah’ına şükrederek şunu okuyordu: “Yasadışı olanlara kin ve nefret duydum, senin kanunu ise sevdim”. (İlâhi, 118,113).

8. Aziz Minas’ın öldürülmesi

O zaman askerlerinden İliodoros adında biri, müdahale etmek istedi. Hükümdara yaklaşp ona dedi: “Efendim, sanıyorum ki, bu günahkâr Hıristiyan insanlar, sizin de bildiğiniz gibi, çok inatçıdırlar. Bunun için de, bu konunun tamamen kapanması için ve de senin de rahatlamam için, başının kesilmesi emrini ver”.

O zaman hükümdar bu sözlere tamam dedi ve daha fazla halkın önünde aşağı düşmemek için Aziz Minas’ın ölüm fermanını imzaladı. Altına da şu notu düştü: “Mısırlı Minas, büyük tanrılara küfür eden kişi, başının kesilmesi emrini veriyorum”.

Karar çıktığı zaman, Aziz Minas’ın birçok arkadaşı yanına gelerek, arkadaşlarını hiçe saymaktan vazgeçmesi için kendisine yalvardılar. Tatlı hayatını da kaybetmemesi için ölümden kurtulmanın çaresini aramasını istediler. Böylece, Aziz Minas sürekli olarak onların yanında olmuş olacak ve onlar da onunla gurur duyacaklardır.

Bu ve bunlara benzer şeyler arkadaşları ve askerler de ona böyle şeyler dediler. Sanıyorlardı ki Aziz Minas’ın fikrini değiştirecekler diye. Aziz Minas ise onların sözlerini bir engerek yılanı zehri gibi gördü ve onlara şu cevabı verdi: “Allah’ın düşmanları, benim yanımdan uzaklaşınız. Siz kendinize akıl vermeye bakınız. Putları da terk ediniz. Çünkü kısa bir zaman sonra bu geçici hayat son bulacak ve siz de, krallarınız da sonsuz cehenneme gireceksiniz”.

Askerler, hiçbir yolla Aziz Minas’ı kandıramayacaklarını görünce, onun başını kesmek için Aziz Minas’ı şehrin dışına çıkardılar. Minas yolda giderken bazı Hıristiyan arkadaşlarıyla karşılaştı. Öldüğü zaman onun cesedini alıp vatani olan Mısır’a götürmeleri için kendilerine ricada bulundu.

Minas başının kesileceği yere vardığı zaman, ellerini gökyüzüne doğru kaldırdı ve şöyle dua etti: “Allah’ım, sana şükürler olsun. Çünkü bu çileleri çekmemi Sen bana nasip ettin. Daha da, putperestler beni kandırmak istediler, fakat Sen beni korudun. İmanımı da sonuna kadar temiz tutmayı bana nasip ettin. Şimdi ise ruhumu, krallığının yanına alıp götürmen için sana yalvarıyorum. Benim adımı anarak medet umanlara yardım et”.

Bu sıcak ve samimî duasından sonra Minas diz çöktü ve cellâtlar da onun başını kestiler. O zaman 11 Kasım idi. Putperestler hemen kesilmiş olan başını ve kalan bedenini de alıp onları ateşin içinde yaktılar.

10. Arzusu gerçekleşiyor

O zaman aziz ve temiz ruhu Allah’ın yanına uçarak gitti. Bedeninin bir kısmı ise tamamen yanmakla beraber diğer bir kısmına hiçbir şey olmadan olduğu gibi kaldı. Aziz Minas’ın arzusu doğrultusunda, bazı Hıristiyan arkadaşları bu yanmayan beden parçasını alıp onu güzel kokulu çarşafı sardılar. O beden parçasını Aşağı Mısır’ın Mareotida gölüne götürdüler. Bugün burasına Arapça’da El Alameyn deniliyor, yani Minas’ın yeri demektir.

Aziz Minas’ın aziz naaşını taşıyan deve orada durdu ve hiçbir surette ileri gidemiyordu. O zaman, Aziz Minas’ın naaşının oraya defnedilmesi gerektiğinin ilâhî bir istek olduğunu herkes anlamış oldu.

Çok kısa bir sürede mezarı dinî bir merkez hâlini almış oldu. Çok kişi de oraya tapınmak için ve sıtma hastalığından tedavi olmak için oraya gidiyordu. Oradaki su kaynağından kerametli su alıyorlardı.

11. Aziz Minas’ın şereflendirilmesi için

Megas Konstantinos (Büyük Kostantin) Aziz Minas’ı onurlandırmak için, mezarının bulunduğu yere ilk kiliseyi yaptırdı ve sonra da ona yakın büyük bir manastır inşa edildi.

İmparator Arkadios, M.S. 400 yıllarında birinci kiliseyi görkemli bir bazilikaya çevirdi. İmparator Zinonas (474-491) zamanında da o yerlerde yapılan diğer binalarla birlikte Aziz Minas’ın şehri hâlini almış oldu. 743 yılında Araplar dokuz milyon Kıpti insanını kılıçtan geçirdiğinde, bu şehir Aziz Minas’ın yardımıyla katliamdan kurtulmuştur.

1905 yılında yapılan kazı çalışmalarında Arkadios tarafından yapılmış olan bazilika bulunmuş oldu. Aziz Minas’ın naaşının saklandığı yer de bulundu. Vaftiz edildikleri yer, rahiplerin hücreleri, ayazması, birçok ev ve şehrin mezarlığı da bulunmuş oldu.

12. Aziz Minas’ın kerametleri

a) Cinayetini itiraf eden katil

Bir zamanlar, İstanbul'da yapılmakta olan Aziz Minas panayırına imanlı bir Hıristiyan gitti. Orada görkemli bir ibadethane mevcuttu. O akşam da bir otelde geceledi. Otel sahibi, bu yabancıнын üzerinde paranın var olduğunu anlamıştı. Onun için de gece yarısı kalkıp o zavallı yabancı yolcuyu öldürdü. Öldürdüğü kişinin cesedini de birçok parçaya ayırdıktan sonra, o parçaları bir çuvala doldurdu ve onu da bir kilere sakladı. Ta ki zaman bulup onu oradan yok edene kadar.

Katil, ne zaman, nasıl ve ne yolla bunları otelinden dışarı çıkaracağını düşünürken, Aziz Minas onun yanında bir asker gibi göründü. Yabancı adamın nerede olduğunu kendisine sormağa ve araştırmağa başladı. Otelin sahibi bu konu hakkında herhangi bir bilgisinin olmadığını söylemek istedi. O zaman Aziz Minas atından indi, kilere girerek o çuvalı buldu ve otel sahibine sert bir bakışla bakarak ona dedi:

“Bu da ne?”. Katil çok şaşırıldı ve korkusundan dili tutuldu. İstemedi diz çöktü ve Aziz Minas'ın ayaklarını öptü. O zaman Aziz Minas o parçaları toplayıp yerli yerine koydu ve Allah'a bir dua yaptı. Böylece de o öldürülmüş olan kişi hemen yeniden dirildi. Otel sahibine dedi ki: “Allah'a şükret”.

Ölü kişi yeniden dirildiği zaman, sanki uykudan uyanmışçasına, otel sahibinden başına gelenleri hemen hatırladı ve Allah'a şükretti. Aziz Minas'a da teşekkür etti. Aziz Minas'ı kurtuluşu için asker sanıyordu. Kötü ruhlu otelci aşağıdan kalktı ve Aziz Minas da otelciden gasp etmiş olduğu paraları istedi. O paraları aldıktan sonra yeniden dirilttiği adama verdi ve kendisine dedi: “Kardeşim, sen yoluna devam et”. Sonra da Aziz Minas o cani otelciye şiddetle vurdu. Ona gereken nasihatleri verdikten sonra, otelcinin yapmış olduğu günahın Allah tarafından affı için de duada bulundu. Sonra atına bindi ve ortalıktan kayboldu.

O vakit otelci anlamıştı ki, ona asker gibi görünen kişi Aziz Minas idi. O yabancı kişi de, panayırdaki Aziz Minas'ın ikonasına tapınması için gittiğini de anlamıştı.

b) Bir zenginin başına gelen belâ

Günün birinde, zengin bir Hıristiyan, Aziz Minas'a bir gümüş tepsi adağında bulunmuştu. Kuyumcuya gidip iki gümüş tepsi ısmarladı. Gümüş tepsilerin bir tanesinde Aziz Minas'ın adını yazmalarını istedi. Bu tepsiyi de komünyon ekmeği dağıtımında kullanmalarını istedi. Diğer tepside ise kendi adını yazmalarını istedi. Kuyumcu işini bitirdiği zaman, Aziz Minas'ın tepsisinin daha parlak ve daha güzel göründüğünü tespit etti. Onun için de o Hıristiyan kişi, Aziz Minas'ın tepsisini kendisine bırakıp kendi tepsisini de Aziz Minas'a adamasını istedi. Oysa Aziz Minas'ın tepsisinde Aziz Minas bile yazıyordu.

Bu Hıristiyan kişi bir zaman sonra bir gemi ile yolculuğa çıktı. Vaktin birinde, o Hıristiyan kişinin hizmetçisi, onun yemeğini Aziz Minas'ın tepsisinde getirdi ve o da, yaptığı bu günah amelini düşünmeden yemeğe başladı. Yemeğini bitirdiği zaman onun hizmetçisi tepsiyi denizde yıkamak için tepsiyi

elinden aldı. Ancak, tepsiyi elinden kaçırdı ve tepsi denizin içine düştü. Tepsiyi alayım derken kendisi de denize düştü.

O vakit o zengin kişi yaptığı bu hatasını anladı ve kendisini suçlayarak şöyle diyordu: “Benim gibi bir zavallıya yazıklar olsun, Aziz Minas’ın tepsisini arzu ettim. Şimdi bak, tepsi ile beraber, kölemi de kaybettim. Ey Allah’ım! Sana söz veriyorum, eğer kölemin naaşını bulursam, Aziz Minas’ın tepsisinin fiyatından iki kat para Aziz Minas için ödeyeceğim”.

Gemi bir limana vardığı zaman, dışarı çıkıp deniz kenarını süzmeğe başladı. Belki denizden kölesinin naaşı bir yerden çıkar diye. Dikkatli bir şekilde bakıyordu ki, ansızın bir de ne görsün? Canlı olarak kölesi Aziz Minas’ın tepsisini de elinde tutarak denizden çıktığını gördü. Üstüne de, Aziz Minas tarafından meydana gelen bu mucizeyi herkese de anlatıyordu.

O zaman geminin tüm yolcuları gemiden dışarı çıktılar. Ve, köle kişi, canlı bir durumda, Aziz Minas’ın tepsisini elinde tuttuğunu görünce, bu olaya hayran kaldılar ve Allah’a şükrettiler. Köleden de, kesin boğulmadan nasıl kurtulduğunu kendilerine anlatmasını istediler. O vakit de o köle kişi dedi ki: “Denize düştüğüm vakit, önümde üç kişi buldum. Bu üç kişinin yüzleri yakışıklıydı. Bunların en büyüğü askerî elbiselerleydi. Diğerleri yakışıklı bir gençti. Üçüncü kişi de bir diyakozdu. Bu üç kişi, beni denizin dibinden topladılar. Dün ve bugün de yürüdükten sonra, beni buraya getirdiler”.

Köleyi kurtaran bu üç kişiden en büyüğü Aziz Minas idi. Yakışıklı genç ise Aziz Viktor idi. Diyakoz da Aziz Vikentios idi. Bu üç aziz de aynı gün şehit oldukları bilinmektedir. Aziz Viktor 11 Kasım 160’ta şehit olmuştur. Diğerleri, Aziz Vikentios, 11 Kasım 235’te şehit oldu. Aziz Minas ise 11 Kasım 296 tarihinde şehit oldu. Bunların üçü de aynı gün kutlanıyorlar.

c) Edepsiz birinin cezalandırılması

Bir gün, bir kadın, Aziz Minas’ın kilisesine giderken yolda terbiyesiz bir adama rastladı. O terbiyesiz kişi, ansızın da kadına saldırdı ve ona tecavüz etmek istedi. Kadın, o vakit Aziz Minas’ın adını anarak ondan yardım diledi.

Tecavüzcü, kadına tecavüz etmeden evvel, atını ayağına bağladı ve tecavüz işi için hazır olmuştu. Fakat, atı ansızın hırçınlaştı ve adamı yerde sürüklemeye başladı. Sonunda da onu Aziz Minas’ın mabedinin önüne getirmiş oldu. At orada durdu ve kuvvetli bir şekilde kişnemeye başladı. O zaman, kilisede bulunan tüm Hıristiyanlar kiliseden çıktılar ve ne olup bittiğini anlamak istediler.

O zavallı insan da o kalabalığı görüp daha fazla da hırçınlaşmış olan atından korktu. Çünkü o at onu her an parçalayabilirdi. Bundan korktuğu için yapmak istediği o kötü işi insanların önünde söyledi. O vakit atı sakinleşti ve adam da ayağını o atın ayağından çözdü. Sonra da o kişi kilisenin içine girdi. İçeride Aziz Minas’ın ikonasının önünde diz çöktü. Böyle bir hataya veya başka bir hataya düşmemesi için ondan yardım diledi.

ç) Tedavi edici şaka

Aziz Minas'ın mabedinde çok defa, onları tedavi etmesi için birçok insan kalıyordu. Bunların arasında da bir zamanlar bir topal erkek ile bir dilsiz kadın bulunuyordu. Hastalar uydukları vakit gece yarısına doğru Aziz Minas topal adama göründü ve ona dedi: "Şimdi sakın bir ortam mevcut iken, git dilsiz kadının hırkasını tut ve o zaman tedavi olacaksın".

Topal adam hemen kalktı ve o dilsiz kadının hırkasını çekmek için yanına gitti. O kadın o kadar sarsıldı ki korkusundan bağırmaya başladı. Böylece de dili çözülmüş olmuştu. O topal adam da o kadının sözlerinden o kadar utanmıştı ki, utancından koşmaya başladı. O zaman iki hasta insan da anlamışlardı ki bu güzel şakayla ikisi de tedavi olmuşlardı. Onun için de kalplerinin tüm gücüyle Allah'a şükretmeye başladılar.

d) Meydana çıkan hırsız

Bir zamanlar, bir Yahudi'nin samimi bir Hıristiyan arkadaşı vardı. Yahudi seyahate çıkacağı zaman elindeki paralarını o Hıristiyan arkadaşına onları koruması için bırakıyordu. Bir gün ona bir para cüzdanı teslim etti. İçinde beş yüz para vardı. Hıristiyan arkadaşı da o zaman o paraları aldığını inkâr etmeyi düşündü.

Yahudi, seyahatinden döndüğü vakit, Hıristiyan arkadaşından paralarını istedi. ancak Hıristiyan arkadaşı para aldığını ısrarla inkâr etti ve şöyle diyordu: "Bu defa bana para filan teslim etmedin. Onun için de benden öyle bir şey isteme".

Yahudi, bu beklenmedik cevabı işittiğinde, çok kızdı ve herhangi bir şahit de olmadığı için, arkadaşı Aziz Minas'ın kilisesine götürmeye karar verdi. Hıristiyan arkadaşının da Aziz Minas'ın önünde para almadı diye yemin etmesini isteyecekti.

Gerçekten ikisi de Aziz Minas'ın kilisesine gittiler. Hıristiyan, ikonanın önünde, para almadığına dair yemin aldı. Kiliseden çıktıkları zaman herkes kendi hayvanına bindi. Fakat, Hıristiyan kişinin atı çok hırçınlaştı, gemini ağzına alıp ısırды ve her an sahibine büyük zarar yapma tehlikesi hasıl oldu. Onu yere attı. Önceleri sahibini yere attı fakat kendisine zarar yapmadı. O, sadece mendilini ve altın mührünü kaybetti.

Hıristiyan kişi yine hayvanına bindi ve Yahudi arkadaşıyla yoluna devam etti. Ancak, uğradığı zarar yüzünden sürekli iç çekiyordu. O zaman Yahudi, Hıristiyan arkadaşı fikir değiştirir ve belki parasını alabilir ümidiyle, arkadaşına tatlı sözlerle yaklaşmayı düşündü ve kendisine dedi: "Arkadaşım, bu yer uygun olduğu için, dinlenmek için atlarımızdan inelim ve burada biraz ekmek yiyelim".

Yemek yemeğe başladıkları vakit, biraz sonra Hıristiyan kişi, kölesinin bir elinde, Yahudi arkadaşının para cüzdanının olduğunu, diğer elinde, kendisine ait olan anahtar ile mendilini tuttuğunu gördü. Bunları gördüğü zaman şaşırды ve kölesine sordu: "Bunların tümünü nerede buldun?". O vakit onun kölesi ona cevap verdi: "Korkunç bir atlı gelip sizin hanımınıza mendili ve anahtarı verdi ve ona dedi". "Kocanın daha fazla zarar görmemesi için, Yahudi'nin bu

para cüzdanı ile bunları mümkün olduğunca çabuk yolla". Devamında da: "Ben de böylece bunları alıp sizin hanımınızdan aldım ve bana verdiği emre göre onları sana getirdim".

O zaman Yahudi sevinç dolu bir durumda, Hıristiyan arkadaşıyla beraber Aziz Minas'ın mabedine geri döndü. Yahudi, Aziz Minas'tan kendisinin vaftiz olması için izin vermesi yönünde yalvardı, diğeri ise aldığı yalan yeminden dolayı onu affetmesini istedi. Tabiidir ki bu olay Allah'ı kızdırmıştı. Böylece, ikisi de istediğine nail oldu. Yahudi olan vaftiz oldu, Hıristiyan olan ise affedildi. Sonra, ikisi de memnun ve mesrur bir durumda evlerine geri döndüler ve Allah'a şükrettiler.

e) İraklio'nun kurtuluşu

1826 yılında, Kriti'nin (Girit) İraklio şehrindeki Türkler, 1821'de baş kaldırmış olan Yunanlıların başarılarını öğrendikleri için, Yunanlılara ait ne varsa ona zarar vermek, onu yakmak, öldürmek ve çalmak için fırsat arıyorlardı. Böylece de 18 Nisan Paskalya yortusu gününü seçtiler. O gün, tüm Hıristiyanlar, Aziz Minas'ın kilisesinde bulunacaklardı. Onlar da hazır olmadıkları için, onları kuzu gibi keseceklerdi.

O zaman, yerel idarenin tepkisini kandırmak için, şehrin çeşitli yerlerine ateşler yaktilar. Bilhassa da metropolden uzak olan yerlere. Metropolit Kallinikos kutsal İncil'i okurken, bir sürü Türk kilisenin etrafını sardı ve o kötü fikirlerini icra etmek için hazır duruma geçmişlerdi.

Ansızın, aralarında beyaz saçlı yaşlı bir kişi zuhur etti. Kilisenin etrafında çıplak kılıcıyla tur atıyordu ve Türkleri oradan kovdu. Barbar akıncılar o zaman oradan uzaklaştılar. Çünkü onlar anlayamadıkları bir korkuya kapıldılar. Böylece de o barbar plânları suya düşmüş oldu.

Oraya akın eden Türkler, gecenin karanlığı ve aralarında meydana gelen karışıklıktan dolayı Aziz Minas için Ayan Ağa dediler ve katliamın önlenmesi için de, belki şehrin yöneticisi tarafından yollanmıştır diye kabul ettiler. Onun için de ona doğru koşullar ve onları dağıttığı için de kendisine şikâyetle bulundular. O zaman, şehrin idarecisi, bu konu hakkında herhangi bir şeyi bilmediğini söyledi. O akşam da, en seçkin adamı, idarecinin evinde olduğunu söyledi. O akşam da hiçbir yere ayrılmamıştı. Türkler o zaman anlamışlardı ki, şehrin koruyucusu olan Aziz Minas'ın müdahalesiyle Hıristiyanlar kurtulmuşlardı. O zamandan sonra onlar da Aziz Minas'ın değerini daha fazla anladılar ve devamında da, her sene çeşitli armağanlar Aziz Minas kilisesine bağışladılar.

Kriti (Girit) İraklio'nun o mucizevî kurtuluşundan sonra, bazı piskoposlar, Arkadia Piskoposu Maksimos, Sitia Piskoposu Meletios ve Petra Piskoposu Dorotheos bu mucizevî olayı, her sene Paskalyadan sonraki haftadaki Salı günü, şehrin eski Metropol Kilisesinde kutlama kararı aldılar. Ve dahi o zaman, Aziz Minas'ın naaşının bir bölümü akşam ayini esnasında tapınmak için halka sunulmaktadır. Bunlar, 1733 yılında, Sina Başpiskoposu Nikiforos tarafından, Kriti Metropoliti Gerasimos Letitzis'e hediye edilmişlerdi.

f) Aziz Minas'ın sık ziyaretleri

1877 yılında, Aziz Nektarios, Hios'a (Sakız adası), Aziz Minas'ın kilisesine diyakoz atanmıştı. Aziz Minas, Aziz Nektarios'un hayatıyla çok yakından alâkalı görülmektedir. 1908 yılında, Aziz Nektarios, Egina'da kurmuş olduğu Zoodohu Pigis manastırına yerleştiği zaman, günün birinde yolda giderken Egina Aziz Dionisios'a rastladı. Aziz Dionisios ise Egina'da Metropolitlik yapmıştı. Bugün ise onun naaşı, hiçbir çürümeye uğramadan, Zakinthos adasında bulunmaktadır.

O zaman Aziz Dionisios ona şöyle seslenmişti: "Nektarios, gel, seni bekliyorum". Fakat, arkasında askerî bir kişi vardı ve Nektarios, Dionisios'a sordu: "Bu kardeş de kim?". O da ona cevaben dedi ki: "Minas'tır, o da burada kalmaktadır".

Bu olay her yerde öğrenildi ve Nektarios da Egina'da yabancı biri olarak yerlilere sordu: "Burada Aziz Minas adına yapılmış bir kiliseniz var mı?". Yerli halk da cevap verdi: "Hayır papaz efendi. Sadece bir dağ başı kilisesi bulunmaktadır ve o da buradan çok uzaktadır".

O zaman Nektarios bu kilisenin nerede olduğunu öğrenmek istedi. Cevap olarak da, Agiya Marina'dan daha yukarı olduğunu öğrendi. Mesagro'ya yakındı. (Eski Afea tapınağına yakın).

Nektarios, oraya kadar nasıl varacağını öğrenmek istedi. Yerli halk da ona dedi: "Orası ıssız bir yerdir. Çam ağaçlarıyla doludur ve yol da yoktur".

Egina'ya yerleştiğinden itibaren iki sene geçtikten sonra, Nektarios yanına iki rahibe alarak hayvanlara bindiler ve Aziz Minas'ın o bilinmeyen manastırını bulmaya çekildiler. Sonunda onu buldular. Terk edilmiş bir durumda ve oldukça da küçüktü. Kötü hava şartlarında ve yağmur yağdığı zamanlarda, çobanlar buraya sığınıyor, ısınmaları için ateş yakıyor ve hayvanlarını buraya kapıyorlardı.

Nektarios o rahibelerle öteberi manastırı temizlediler. Kandillerini yaktılar, ve günlük (tütsü) ile orasını tütsülediler. O vakit Aziz oldukça bir zaman için orada ibadet etti. Sonra da herkes dışarı çıktığı zaman, gökyüzüne baktı ve eliyle o yeri göstererek şöyle dedi: "Bir gün burada kadın manastırı yapılacaktır".

İleri gitti ve o yeri belirledi. Rahibeler ise ona pek de inanmayarak ve başlarını sallayarak şöyle dediler: "Muhteremleri, aklında hep manastırlar var. Ancak, bu taşlık, çok uzak ve ıssız yerde manastır inşa etmek imkânsızdır. Burada manastır olması için tek damla su da yoktur".

Fakat, kırk sene sonra, Nektarios'un bu arzusu gerçek oldu. Orada, rahip Amfilohios Makris tarafından başlılanan yerde Aziz Minas manastırı yapıldı. Kısa bir süre sonra ilk rahibeler oraya toplandılar. Sonra da Aziz Minas adına güzel bir kilise inşa edildi. Bunun inşasında dört kardeş yardımda bulundu. Bu dört kardeşler Mısırlıydılar. Onların içinden bir tanesi metropolit idi. Bunlar tüm masrafları karşıladılar.

Öyle görülüyor ki, daha sonraları, rahibelerin anlattıkları bazı hadiselerden anlaşılıyor ki, Nektarios, önünde Aziz Minas'ı çok kere

görüyordu. Bir gece, rahibelerden bir tanesi, yemek hazır olduğuna dair, Despota haber vermeğe gitti. Ancak bunu yapamadan geri dönmüştü. Çünkü onu bir subayla konuşur bulmuştu. O zaman diğer rahibeler ona sordular: “Ona haber verdin mi?”. O da cevaben dedi: “Hayır, çünkü, başkalarıyla olduğunda rahatsız edilmesini istemediğini bize söyledi”. O vakit rahibeye dediler: “Yine git ve ona söyle, yemek hazırdır”.

Rahibe yeniden gitti. Yabancı kişi gidiyordu ve o zaman despota sordu: “Muhteremleri, bu altın elbiseli subay kimdi?”. O da cevap verdi: “Onu sen de gördün mü evlâdım?”. O vakit elini ağzına koydu, böylece de sakın hiç kimseye bu gördüğünü söylememesini söyledi. Çünkü o kişi Aziz Minas idi.

Bugün, Aziz Minas’ın rahibeleri koruyucu azizin karşılaşmalarını bilirler. Nitekim Aziz Nektarios’un, “orada kadın manastırı olacaktır” sözlerini de biliyorlar. Her an onun mevcudiyetini yanlarında hissediyorlar.

g) Kriti (Girit) İraklio kentinin aziz koruyucusu

Aziz Minas, Kriti (Girit) İraklio kentinin aziz koruyucusu da olmuştur. Çünkü ta 1600 yılından beri oranın insanları Aziz Minas adına, onu şerefleştirmek için bir kilise yaptırdılar. Aziz Minas da bu sebepten, kendisine göstermiş oldukları bu saygıdan ötürü, o insanları unutmamıştır. Onun için de, Mayıs 1941 yılında, Almanlarla Kriti (Girit) savaşı esnasında, kilisesi bombalanırken Aziz Minas onlara çok yardımda bulundu. Buna ek olarak da, Aziz Minas kilisesinin yerle bir edilmesini de önlemiştir. İki bomba kilisenin avlusuna düşmüştür. Bombalardan biri avlunun öbür ucuna düştü, diğeri ve de daha büyüğü ise, kilisenin yanına düştü ama toprağın içine üç metre derine saplandı. Böylece de herhangi bir zarar meydana gelmedi.

İraklio şehrinde bombalamalar daha devam ederlerken, oradaki insanlar birçok defa Aziz Minas kilisesine sığınıyorlardı. Aziz Minas’ın büyük inayeti de kendilerini koruyacak derecedeydi.

ğ) El Alameyn galibi

Aziz Minas sadece İraklio’nu helâk olmaktan kurtarmadı. 1942 yılında, yenilmez Alman orduları komutanı Romel tüm Kuzey Afrika’yı ele geçirdikten sonra, düşmanlarının son kalesi olan El Alameyn’i de alacak olursa, İskenderiye’ye doğru hareket etme hazırlığında olduğu bir anda, Aziz Minas mucizevî bir şekilde etkisini gösterdi.

Orada El Alameyn’de, Aziz Minas’ın mezarının ve manastırının olduğu bir yerde, tüm müttefik güçleri orada toplandılar. Aralarında da Yunanistan’dan kaçabilen Yunan askerleri de vardı. O zaman Yunanistan Almanların, İtalyanların ve Bulgarların işgali altındaydı. Orada Almanlara karşı son savaşı vereceklerdi. Eğer müttefikler için bu savaş kaybedilecek olursa, Yunanlılar tatlı vatanlarının hür olma umudunu kaybedeceklerdi. İnsanlar da, faşizmin ve nazizmin bu karanlık güçlerine esir olacaktı. Fakat Aziz Minas, Yunanistan ve

tüm insanlık aleyhine meydana gelecek olan bu korkunç felâkete izin vermedi.

Gece yarısıydı ve savaşın başlayacağı o belirlenmiş saat artık yaklaşmıştı. Fakat, bu arada beklenmeyen harika bir şey meydana geldi. Birçok imanlı asker, Aziz Minas'ın kilisesinin yıkıntıları arasından girdiğini gördüler. Aziz Minas kilisesindeki duvar resminde de gösterildiği gibi, bir sürü develeri alıp onları Alman ordularının içine götürdü.

O zaman Almanları tasvir edilemez bir panik sardı. Yanlarında ne varsa her şeyi bırakıp kaçtılar. Çadırları, savaş malzemelerini ve hayvanlarını bırakıp gittiler. Böylece de Kuzey Afrika kurtarılmış oldu. Müttefik güçler ise cesaretlendiler ve İtalya ile Almanya'ya karşı hücum geçme cesaretini elde ettiler. Sonuçları bilinen galibiyetle Almanya ve İtalya da yenilmiş oldu.

Aziz Minas ile meydana gelen bu çok önemli ilâhî müdahaleyi sadece Yunanlılar değil, aynı inanca sahip olmayan müttefikler de takdir ettiler. Onun için de İskenderiye Patrikhanesine, Aziz Minas'ın manastırının yeniden yapıldığı yer bağışlandı. Orada bir hatıra sütün inşa edildi. O sütün üzerine de El Alameyn savaşında şehit düşen askerlerin isimleri altın harflerle yazıldı.